

Als geniturs ed a las personas cun la pussanza dals geniturs d'uffants e da giuvenils che van a scola, a scolina u en canortas en il Grischun

Cuir, cumenzament d'avust 2009

Grippa pandemica (H1 N1) 2009 (er numnada "grippa da portgs"): infurmaziuns e recumandaziuns per il cumenzament da l'onn da scola

Stimadas personas cun la pussanza dals geniturs

La gripa pandemica (H1 N1) 2009 sa derasa actualmain en differents territoris sin l'entir mund. Da quest svilup pudessan prest er esser pertutgadas las scolas, las scolinas e las canortas d'uffants pitschens en il Grischun. En enclegientscha cun ils uffizis ch'èn cumpetents per las instituziuns correspudentas vulessan nus As infurmar cun questa brev davart las mesiras necessarias e davart las recumandaziuns.

La malsogna

Las datas ch'èn actualmain disponiblas mussan che la gripa pandemica (H1 N1) 2009 chaschuna tar la gronda part da las personas malsaunas sintoms moderads fin mez grevs, cumparegliabels cun quels d'ina gripa stagiunala. Savens guareschan las pazientas ed ils pazients senza tractament.

La gripa vegn trasmessa cunzunt tras guttins che vegnan derasads, sch'ina persuna infectada starnida, tussa u discorra. Indirectamain pon ins s'infectar er tras il contact cun surfatschas, sin las qualas ils virus pon survivor in tempet.

Tge intent han las mesiras cunter la derasaziun da la gripa pandemica (H1 N1) 2009?

La finamira actuala è quella da retardar resp. da restrenscher la derasaziun dal virus. Il dumber d'umans ch'èn malsauns a medem temp duai restar uschè pitschen sco pussaivel.

Èsi previs da serrar classas, scolas e canortas d'uffants pitschens?

Na, per il mument na datti nagins plans concrets en chaussa. Tut tenor l'andament da la pandemia po questa mesira dentant vegnir tratga en consideraziun pli tard.

Tge mesiras cunter ina infecziun pon ins prender a chasa ed en las scolas?

Il pli impurtant èsi d'observar las suandantas mesiras d'igièna:

- lavar regularmain e bain ils mauns cun aua e cun savun
- tegnair in fazielet da palpìri davant la bucca e davant il nas, sch'ins sto tusser u starnidar; dismetter ils fazielets da palpìri suenter il diever en il rument ed alura lavar ils mauns
- sch'ins n'ha betg a disposiziun in fazielet: tegnair il maun davant il nas e davant la bucca ed alura lavar ils mauns cun aua e cun savun

- en general – sche pussaivel – tegnair ina distanza d'almain 1 meter

Sut tge circumstanzas duain uffants e giuvenils restar a chasa resp. ir a chasa?

Sche plirs dals suandants sintoms sa mussan (en cas da dubi restar a chasa resp. ir a chasa):

- attatga da fevra sur 38°C
- snavurs, mal il chau, mal ils muscels e mal las giugadiras
- dafraid, tuss sitga e mal la gula
- sentiment da sturnizi u difficultads da respirar
- mal il venter, avair la fuira u stuair render

A partir da cura dastgan uffants e giuvenils puspè ir a scola, suenter ch'els èn stads malsauns?

Il pli baud 24 uras, suenter ch'ils sintoms èn svanids.

Duain uffants e giuvenils vegnir tramess a scola, a scolina u en la canorta, sch'igl ha in cas da malsogna en famiglia (medema chasada)?

Pli giuvenils ch'ils uffants èn e pli difficil ch'igl è per els d'observar la distanza da segirezza e las mesiras d'igièna. Tranter els sa derasa il virus (H1 N1) spezialmain svel. Perquai vala:

- Canortas d'uffants pitschens e scolinas: Uffants sut 7 onns duain restar 7 dis a chasa, sch'ina confamigliara u sch'in confamigliar da la medema chasada è daventà malsaun. Sche l'uffant n'ha gè nagins sintoms durant quest temp, po el alura puspè ir a scolina resp. en la canorta. Durant il temp d'absenza duai l'uffant avair uschè pauc contact sco pussaivel cun auters uffants. Las familias pertutgadas duain observar las mesiras generalas d'igièna.
- Scolas primaras e secundaras, scolas dal stgalm secundar II: Ils uffants e giuvenils duain ir a scola, duain dentant observar spezialmain las mesiras generalas d'igièna.

Dastgan geniturs salvar a chasa in uffant saun, sch'i n'ha nagins cas da malsogna en famiglia?

Uffants da scola duain e ston ir a scola.

Nua datti ulteriuras infurmaziuns davart la grippa pandemica (H1 N1)?

- Dumondas generalas: sur la hotline da l'uffizi federal da sanadad publica (UFSP), telefon 031 322 21 00
- Dumondas concretas davart la sanadad da Voss uffant: tar Vossa media u tar Voss medi da famiglia
- Dumondas en connex cun la scola u cun la canorta d'uffants: tar la direcziun da la canorta resp. tar la persuna d'instrucziun da classa
- En l'internet: sut www.pandemia.ch (UFSP)

Per Vossa cooperaziun As engraziain nus zunt fitg. Nus sperain che Vus e che Vossa famiglia restias preservads da la grippa. A Voss uffant resp. uffants giavischain nus in fritgaivel onn da scola nov.

Salids amicabels

Uffizi da sanadad dal Grischun
Medi chantunal

dr. Martin Mani